

Főbb címek a tanulmányból:

- *A föderalista tapasztalatok Délkelet-Európában és a Dayton utáni Bosznia-Hercegovinában*
- *A régió föderalizmusának történelmi háttere*
- *Bosznia-Hercegovina múltbeli tapasztalatai a föderalizmus kapcsán*
- *Bosznia-Hercegovina 1991-92-es szétbomlása*
- *Bosznia-Hercegovina formális újraegyesítése és a Dayton utáni rendszer*
- *Bosznia-Hercegovina útkeresztelkedéshez ért Dayton után*
- *A föderális fejlődés regionális kilátásai Kelet-Európában*
- *Bibliográfia*

Annotáció

A modern föderalizmus a világ legkülönbözőbb részein és az összes kontinensen felbukkant és fejlődött többé-kevésbé sikeresen, egyedül az Antarktisz kivétel. Délkelet-Európa régóta egyike azoknak a régióknak, ahol a modern föderalizmus viszonylag későn adoptálódott, és ahol az amerikai föderalizmus befolyása a leggyengébb, legalábbis 1995-ig kizárólag közvetett volt.

A demokratikus átmenet nehézségeit felnagyította Bosznia-Hercegovina alkotmányos struktúrája. Ez a nemzetileg, vallásilag és kulturálisan nagymértékben heterogén köztársaság, Jugoszlávia miniatúrája, 1990-ig úgy működött, mint egy egységesítő politikai rendszer, mely egy tekintélyelvű egypártos hatalom-monopóliumot kombinált a nem versenyképes majoritárius választási rendszerrel, háznélküli parlamenttel, gyenge és töredezett civil társadalommal és a közpolitikai kultúrában jelenlevő erős tekintélyelvű alsó réteggel. A bosnyák alkotmányos rendszer nem ismerte fel a nemzeti csoportok politikai és kulturális autonómiáját, és nem volt hathatós eszközük a rendszeres megegyezésen alapuló interkommunális döntéshozatalhoz a regionális és állami szinteken. Számos arra irányuló javaslat, hogy belülről föderalizálják vagy konföderalizálják Bosznia-Hercegovinát, túlságosan későn jött és nem nyert egyöntetű támogatást a három nagy politikai blokkon belül. A politikai rendszer fent említett jellemző-kombinációi és a bosnyák államiság rendkívül fiatal hagyománya végzetesnek bizonyultak az országra nézve. A rádöbbenés pillanata meglehetősen váratlanul következett be 1991-92-ben, amikor a jugoszláv föderáció megfeneklett, háború tört ki Horvátországban, és a szerb-horvát fegyveres konfliktus átterjedt Bosznia-Hercegovinára is. Ez az időbeli egyezés nem volt véletlen.